

C/2. - 25. Az uniós jogi aktusok megsemmisítése iránti eljárás (az eljárás megindítására jogosultak köre, a keresetindítási határidő, a megtámadható aktusok, megtámadási okok); a mulasztási eljárás (az eljárás megindítására jogosultak köre, a keresetindítási határidő, az eljárás megindításának okai)

Jogi szakvizsga tétel / C-rész / Az Európai Unió joga

EUMSZ

EUMSZ 263-266. cikk

263. cikk (az EKSz. korábbi 230. cikke)

➡ Az Európai Unió Bírósága megvizsgálja a jogalkotási aktusok jogszerűségét, valamint a Tanács, a Bizottság és az Európai Központi Bank jogi aktusait, kivéve az ajánlásokat és a véleményeket, továbbá az Európai Parlament és az Európai Tanács harmadik személyekre joghatással járó aktusait. Az Európai Unió Bírósága megvizsgálja továbbá az Unió szervei vagy hivatalai által elfogadott, harmadik személyekre joghatással járó jogi aktusok jogszerűségét.

➡ E célból az Európai Unió Bírósága hatáskörrel rendelkezik az olyan keresetek tekintetében, amelyeket valamely tagállam, az Európai Parlament, a Tanács vagy a Bizottság nyújt be hatáskör hiánya, lényeges eljárási szabályok megsértése, a Szerződések vagy az alkalmazásukra vonatkozó bármely jogi rendelkezés megsértése vagy hatáskörrel való visszaélés miatt.

➡ Az Európai Unió Bírósága azonos feltételek mellett rendelkezik hatáskörrel a Számvevőszék, az Európai Központi Bank és a Régiók Bizottsága által előjogaik megóvása érdekében indított keresetek tekintetében.

➡ Bármely természetes vagy jogi személy az első és második bekezdésben említett feltételek mellett eljárást indíthat a neki címzett vagy az őt közvetlenül és személyében érintő jogi aktusok ellen, továbbá az őt közvetlenül érintő olyan rendeleti jellegű jogi aktusok ellen, amelyek nem vonnak maguk után végrehajtási intézkedéseket.¹

➡ Az Unió szerveit és hivatalait létrehozó jogi aktusok meghatározhatják azokat a külön feltételeket, amelyek alapján egy természetes vagy jogi személy az e szervek és hivatalok által elfogadott, rá nézve joghatás kiváltására irányuló jogi aktusokkal szemben keresettel élhet.

➡ Az e cikkben szabályozott eljárásokat, az esettől függően, az intézkedés kihirdetésétől vagy a felperessel történő közlésétől, illetve ennek hiányában attól a naptól számított két hónapon belül kell megindítani, amikor arról a felperes tudomást szerzett.

264. cikk (az EKSz. korábbi 231. cikke)

¹ Helyesbítette: az Európai Unió Hivatalos Lapjának 2011. évi C 378. száma.

➡ Ha a kereset megalapozott, az Európai Unió Bírósága a megtámadott jogi aktust semmisnek nyilvánítja.

➡ Az Európai Unió Bírósága azonban, ha azt szükségesnek ítéli, megjelöli a semmisnek nyilvánított jogi aktusoknak azokat a joghatásait, amelyek továbbra is fennmaradnak.

265. cikk (az EKSz. korábbi 232. cikke)

➡ Ha az Európai Parlament, az Európai Tanács, a Tanács, a Bizottság vagy az Európai Központi Bank a Szerződéseket megsértve elmulasztja a döntéshozatalt, a tagállamok és az Unió többi intézménye keresettel fordulhatnak az Európai Unió Bíróságához a jogsértés megállapítása iránt. E cikket, azonos feltételek mellett, az Unió mulasztó szerveire és hivatalaira is alkalmazni kell.

➡ A kereset csak akkor elfogadható, ha az érintett intézményt, szervet vagy hivatalt előzetesen felkérték, hogy járjon el. Ha a felkéréstől számított két hónapon belül az érintett intézmény, szerv vagy hivatal nem foglal állást, a keresetet további két hónapon belül lehet megindítani.

➡ Bármely természetes vagy jogi személy az előző bekezdésekben foglalt feltételek mellett panasszal fordulhat az Európai Unió Bíróságához, ha az Unió valamely intézménye, szerve vagy hivatala elmulasztott valamely neki címzendő jogi aktust - az ajánlások és vélemények kivételével - meghozni.

266. cikk (az EKSz. korábbi 233. cikke)

➡ Az az intézmény, szerv vagy hivatal, amelynek aktusait az Európai Unió Bírósága semmisnek nyilvánította, vagy amelynek mulasztását az Európai Unió Bírósága a Szerződésekkel ellentétesnek nyilvánította, köteles megtenni az Európai Unió Bírósága ítéletében foglaltak teljesítéséhez szükséges intézkedéseket.

➡ Ez a kötelezettség nem érinti azokat a kötelezettségeket, amelyek a 340. cikk második bekezdésének alkalmazásából származhatnak.

C-25/62. számú Plaumann ügy

C-25/62.

A BÍRÓSÁG 1963. július 15-i ÍTÉLETE

a 25-62. sz. ügyben¹

A Plaumann & Co. vállalkozás, Hamburg (képviseli: Harald Ditges, a kölni ügyvédi kamara tagja, kézbesítési cím: Audry, Fédération des commerçants, 8, avenue de l'Arsenal, Luxembourg)
felperesnek

¹ Az eljárás nyelve: német.

az **Európai Gazdasági Közösség Bizottsága** (képviseli: Hubert Ehring, az európai végrehajtó intézmények jogtanácsosa, meghatalmazotti minőségben, segítője: Ernst Steindorf, a Tübingeni Egyetem jogász professzora, kézbesítési cím: Henri Manzanarès, az európai végrehajtó intézmények jogi szolgálatának titkára, 2, place de Metz, Luxembourg)

alperes ellen

- a Németországi Szövetségi Köztársaság harmadik országokból behozott „friss mandarinra és klementinre” alkalmazandó vámok részleges felfüggesztésére vonatkozó engedélyének megtagadásával kapcsolatos 1962. május 22-i S III 03079 bizottsági határozat megsemmisítése; valamint

- 39 414,01 DM kártérítés megfizetése tárgyában,

A BÍRÓSÁG,

tagjai: A. M. Donner elnök, L. Delvaux és R. Lecourt tanácselnökök, Ch. L. Hammes, R. Rossi (előadó), A. Trabucchi és W. Strauß bírák,

főtanácsnok: K. Roemer,

hivatalvezető: A. Van Houtte,

meghozta a következő

Ítéletet

I - A megsemmisítés iránti keresetről

Az elfogadhatóságról

Az EGK-Szerződés 173. cikkének második bekezdése szerint „bármely természetes vagy jogi személy [...] indíthat eljárást [...] olyan határozat ellen, amelyet ugyan [...] egy másik személyhez címzett határozatként hoztak, de őt közvetlenül és személyében érinti”.

Az alperes azt állítja, hogy az e bekezdésben szereplő „más személy” kifejezés nem vonatkozik a közhatalmi minőségükben vett tagállamokra, következésképpen a magánszemélyek nem indíthatnak a Bizottság vagy a Tanács ilyen címzettekhez címzett határozatai ellen megsemmisítés iránti keresetet.

A Szerződés 173. cikkének második bekezdése azonban lehetővé teszi a magánszemélyeknek a „más személyhez” címzett, és őket közvetlenül és személyükben érintő határozatok ellen eljárás megindítását, de ez a cikk se nem pontosítja, se nem korlátozza e kifejezések jelentését.

A fent említett rendelkezés szó szerinti és nyelvtani értelme indokolttá teszi a legtágabb értelmezést.

Másfelől a Szerződésnek a jogalanyok eljárási jogára vonatkozó rendelkezéseit nem lehet megszorító módon értelmezni.

Ennélfogva, mivel a Szerződés erről nem rendelkezik, ebben a vonatkozásban nem vélelmezhető korlátozás.

Következésképpen az alperes állítása nem tekinthető megalapozottnak.

Az alperes azt állítja továbbá, hogy a megtámadott határozat természeténél fogva rendelet, amelyet egyedi határozat formájában hoztak, ennél fogva annak vonatkozásában a magánszemélyek keresetindítási lehetősége hasonló okból kizárt, mint az általános hatályú normatív jogi aktusok vonatkozásában.

Az EGK-Szerződés 189. és 191. cikkéből azonban az következik, hogy a határozatot a címzettek korlátozott száma jellemzi; annak meghatározásához, hogy határozatról van-e szó, meg kell tehát vizsgálni, hogy a kérdéses jogi aktus meghatározott alanyokra vonatkozik-e.

Az eljárás tárgyát képező határozatot a Németországi Szövetségi Köztársaság kormányának címezték, és abban számára megtagadják az engedélyt arra, hogy részlegesen felfüggeszzen harmadik országokból behozott egyes árukra alkalmazott vámokat.

Következésképpen a megtámadott jogi aktust meghatározott alanyra vonatkozó, és csak rá nézve kötelező hatályú határozatnak kell tekinteni.

A Szerződés 173. cikkének második bekezdése szerint a magánszemélyek megsemmisítés iránti keresetet indíthatnak azon határozatok ellen, melyeket bár egy másik személyhez címezték, őket közvetlenül és személyükben érintik, de jelen esetben az alperes vitatja, hogy az eljárás tárgyát képező határozat közvetlenül és személyében érinti a felperest.

Először is meg kell vizsgálni, hogy az elfogadhatóság második feltétele fennáll-e, hiszen ha a felperest nem érinti személyében a fenti határozat, feleslegessé válik annak eldöntése, hogy az közvetlenül érinti-e őt.

Azon alanyok, akik nem címzettjei egy határozatnak, csak akkor állíthatják, hogy személyükben érintettek, ha ez a határozat sajátos jellemzőik vagy egy őket minden más személytől megkülönböztető ténybeli helyzet folytán vonatkozik rájuk, és ezáltal a címzethez hasonló módon egyéníti őket.

Jelen esetben a felperest az eljárás tárgyát képező határozat klementin-importőrként, vagyis olyan kereskedelmi tevékenység folytán érinti, amelyet bárki bármikor folytathat, és ami tehát nem olyan természetű, mely a megtámadott határozat szempontjából a címzethez hasonlóan megkülönbözteti a felperest.

Ezért azt a következtetést kell levonni, hogy a jelen megsemmisítés iránti keresetet elfogadhatatlannak kell nyilvánítani.

II - A kártérítési keresetről

Az elfogadhatóságról

Az alperes azt állítja, hogy jelen kereseti kérelmet, amelyet először a válaszban fogalmaztak meg, késedelmesen nyújtották be, és az az eljárási szabályzat 38. cikke 1. §-ának d) pontja értelmében elfogadhatatlan.

A felperes azonban a keresetben megállapítás iránti kérelmet terjesztett elő, melynek tárgya a megtámadott határozatból eredő esetleges kár; az írásbeli és a szóbeli szakasz folyamán pontosította e kérelem tárgyát, és megbecsülte az említett kár összegét.

Ennélfogva a kártérítési kérelmet úgy lehet tekinteni, mint a keresetben foglalt kérelem megengedhető kiterjesztését; így ez az említett 38. cikk 1. §-ának d) pontja értelmében elfogadható.

Az ügy érdeméről

A felperes kérelme kártérítés megfizetésére irányul, melynek összege megegyezik a vám és a forgalmi adó összegével, melyet annak a határozatnak a következményeként kellett megfizetnie, amely ellen egyidejűleg megsemmisítés iránti keresetet indított.

Ilyen körülmények között meg kell állapítani, hogy a felperes által hivatkozott kár ezen a határozaton alapul, és hogy a kártérítési kereset valójában az eljárás tárgyát képező határozatnak a felperest érintő joghatásai megszüntetésére irányul.

Jelen esetben a megtámadott határozat nem került megsemmisítésre.

Meg nem semmisített közigazgatási jogi aktus önmagában nem valósíthat meg a közigazgatás alanyait sértő mulasztást; ez utóbbiak tehát nem tarthatnak igényt e jogi aktus alapján kártérítésre.

A Bíróság kártérítési kereset alapján nem rendelhet el olyan intézkedést, amely semmissé tenné ilyen meg nem semmisített határozat joghatásait.

A felperes keresetét tehát, mint megalapozatlant, el kell utasítani.

III - A költségekről

Az eljárási szabályzat 69. cikkének 2. §-a alapján a Bíróság a peresztes felet kötelezi a költségek viselésére.

A felperest, mivel peresztes lett, a költségek viselésére kell kötelezni.

Tekintettel az eljárási iratokra,

az előadó bíró jelentésének meghallgatását követően,

a felek szóbeli előadásainak meghallgatását követően,

a főtanácsnok indítványának meghallgatását követően,

tekintettel az Európai Gazdasági Közösséget létrehozó szerződés 173. cikkének második bekezdésére, 176., 189., 191. cikkére és 215. cikkének második bekezdésére,

tekintettel az Európai Gazdasági Közösséget létrehozó szerződéshez csatolt, a Bíróság alapokmányáról szóló jegyzőkönyvre,

tekintettel az Európai Közösségek Bíróságának eljárási szabályzatára, és különösen annak 69. cikke 2. §-ára,

A BÍRÓSÁG

minden további kiegészítő vagy ellentétes kereseti kérelmet elutasítva a következőképpen határozott:

1) **A megsemmisítés iránti keresetet, mint elfogadhatatlant, elutasítja.**

2) **A kártérítési keresetet, mint megalapozatlant, elutasítja.**

3) **A felperest kötelezi a költségek viselésére.**

Így döntött Luxembourgban, 1963. július 15-én.

Donner

Delvaux

Lecourt

Hammes

Rossi

Trabucchi

Strauss

Kihirdetve Luxembourgban, az 1963. július 15-i nyilvános ülésen.

A. Van Houtte
hivatalvezető

A. M. Donner
elnök